

ГЕОРГИ ПЕТКОВ (Пловдив)

ДВА ФРАГМЕНТА ОТ ТЪРНОВСКАТА РЕДАКЦИЯ НА СТИШНИЯ ПРОЛОГ

Един от най-слабо проучените сборници с относително устойчив състав в старобългарската литература е Стишният пролог¹. Все още предстоят задачи по изучаване на историята му на славянска почва² и по-специално отношението на българските книжовници към оформянето на неговия състав³. Много важно е също така да бъдат приведени в известност всичките му преписи, които са стигнали до нас и са пръснати в различни книгохранилища⁴. Сред многото нерешени проблеми от литературната съдба на този сборник е изясняването на взаимоотношенията между отделните преводи и редакции, а също така и отношението им към гръцкия оригинал. На базата на получените резултати може да се реши убедително и въпросът за времето на първия превод в старите славянски литератури⁵. Смята се, че в България Стишният пролог е възникнал през средата на XIV в. и постепенно е изместил Простия пролог⁶. Има предположение, че в историята на прониква-

¹ За Стишния пролог вж. Сергей. Полный месяцеслов Востока. Т. 1. Владимир, 1901, 36—39; 323—334; срв. и К. И. Иванова. Агиографската продукция на Търновската книжовна школа. Кандидатската дисертация. С., 1979 (машинопис), 122—127.

² E. Follieri, J. Dujčev. Il calendario in sticheri di Cristoforo di Mitilene. — Byzantinoslavica, 1964, № 25, 1—36; Д. Богдановић. Две редакции стиховног пролога у рукописној збирци манастира Дечана. — Упоредна истраживања (Институт за књижевност и уметност), 1976, 1, 37—72; Л. П. Жуковская. Текстологическое и лингвистическое исследование Пролога. — В: Славянское языкознание, IX Международный съезд славистов. Доклады советской делегации. М., 1983, 110—120.

³ Ст. Кожухаров. Старобългарски проложни стихове. — Литературна история, 1, 1977, 44—56.

⁴ Д. Богдановић посочва 78 сръбски ръкописа, съхранявани в Югославия и в Хилендарския манастир (Две редакции стиховног пролога... 64—68); Л. П. Жуковская използва в своето изследване на Пролога 66 ръкописа, 7 от които са южнославянски (Текстологическое и лингвистическое исследование... с. 118 и посочената там таблица 2). От българските ръкописи са се запазили сравнително малко на брой, които при това не са приведени в известност. В България се пазят общо 11 ръкописа. За тях вж. Б. Христова, Д. Караджова и А. Икономова. Български ръкописи от XI до XVIII в., запазени в България (своден каталог). Т. 1. С., 1982, №: 74, 87, 252, 310, 326, 329, 405, 406, 437, 439, 577.

⁵ По този въпрос вж. мнението на Д. Богдановић за приоритетния характер на сръбския превод на гръцкия оригинал на Стишния пролог (Цит. съч., 63—64; срв. и А. А. Турилов. Болгарские и сербские источники по средневековой истории Балкан в русской книжности конца XIV — первой четверти XVI вв. (автореферат). М., 1980, с. 7, където също се приема, че Стишният пролог е преведен не по-късно от средата на XIV в. в Сърбия.

⁶ Според К. И. Иванова проникването на Простия пролог в България се свързва с първия период от царуването на Иван Асен II и не по-късно от възстановяването на Бъл-

нето и разпространението на Стишния пролог по българските земи има преходни звена, които не са достигнали до нас⁷. Утвърждаването му в богослужебната практика се осъществява в резултат на замяната на Студийския устав с Ерусалимския, чието въвеждане у нас започва през първата половина на XIV в. Началото на този процес основателно се свързва с книжовната дейност на стареца Йоан и неговите ученици от лаврата „Св. Атанасий“ в Света гора⁸. Подмяната на устава е една от важните причини предизвикали широката преводаческа и редакторска работа на българските, книжовници, която подхващат и извършват през целия XIV в. Най-ярък израз на тази преводаческа, правописна, езиково-стилна и литературно-художествена дейност е реформата на Евтимий Търновски и школата му.

Търновските книжовници превеждат и оформят Стишния пролог, като въвеждат в неговия състав проложни жития за българските светци Петка Търновска, Иван Рилски, Иларион Мъгленски, Михаил Воин, Йоан Поливотски, Филотея Темнишка, Теофана, чиито мощи са се намирали в Търново. В тези произведения е възвеличено българското минало и грижата на царете за строителството на църкви и манастири, покровителството им на книжнината. Създаването на търновската редакция на Стишния пролог отразява стремежа на нашите книжовници да обогатят неговия състав с български материали, които заемат определено и трайно място в ръкописната традиция на южните и източните славяни през Средновековието.

В научната литература има изказано становище, че Стишният пролог в България има два превода, като за по-стар се приема търновският⁹. От запазените досега и познати на науката немногочислени преписи от Стишния пролог в среднобългарски правопис за най-стар се приема ръкопис № 73 от сбирката на Библиотеката на БАН (л. 1—345)¹⁰. Ръкописът се датира от 80-те години на XIV в. Той съдържа четива за първото полугодие на църковната година (септември—февруари). По застъпените в него български материали е изказано мнение, че този препис е възникнал на основата на по-стара редакция и че в историята на текста има преходни звена, които не са стигнали до нас¹¹. Този препис принадлежи на търновската редакция на Стишния пролог и при изучаване на неговия състав той следва да бъде взет за база. За втората половина на църковната година (март—август) от търновската редакция на Стишния пролог най-добре е представен ръкопис № 1040 от сбирката на Народната библиотека „Кирил и Методий“ — София¹². Този ръкопис се датира от втората половина на XIV в. Той е безюсов, но има следи от носовки, което говори, че е преписан от юсов ръкопис и възхожда към по-стар етап от историята на текста на търновската редакция на Стишния пролог.

Към досега известните преписи на Стишния пролог трябва да се прибавят и двата фрагмента от сбирката на И. И. Срезневски, които сега се

гарската патриаршия през 1235 г. Вж. у нея „Върху проблематиката на Пролога“. — Втори международен колоквий по старобългаристика, 13—22 август 1980, София (под печат).

⁷ Ст. Кожухаров. Старобългарски приложни стихове, с. 46.

⁸ Ст. Кожухаров. Търновската книжовна школа и развитието на химничната поезия в старата българска литература. — В: Търновската книжовна школа. 1371—1971. С., 1974, с. 289.

⁹ Кл. Иванова. Агиографската продукция. . . , с. 125.

¹⁰ Подробно описание и на този ръкопис има у Хр. Кодов. Опис на славянските ръкописи в Библиотеката на Българската академия на науките. С., 1969, 137—147.

¹¹ Хр. Кодов. Опис. . . , с. 138; Ст. Кожухаров. Старобългарски приложни стихове, с. 46.

¹² М. Стоянов, Хр. Кодов. Опис на славянските ръкописи в Софийската народна библиотека. Т. 3. С., 1964.

пазят в Библиотеката на АН в Ленинград. Целта на нашето съобщение е да се въведат в научните изследвания на Стишния пролог тези фрагменти, като се разкрие тяхното съдържание и се улеснят по-нататъшните проучвания на състава на този сборник и евентуално да се установи произходът на ръкописите, от които са били взети тези листа. Съдържанието на фрагментите е разкрито за всеки ден поотделно. Сравнението е направено по № 73 от Библиотеката на БАН в София и по ръкопис № 1040 от сбирката на Народната библиотека „Кирил и Методий“ — София. От сравнението се установява, че тези фрагменти следват състава на търновската редакция на Стишния пролог. Към тази констатация насочват и някои данни от езиково-правописен и палеографски характер. За илюстрация на езика на тези ръкописи са дадени изцяло текстовете на пролозите за Теодор Стратилат (8 февруари), Архип и др. (20 февруари) и за еп. Синесий (27 юни). Текстовете се предават при запазване особеностите на оригиналите.

1. ФРАГМЕНТ № 24.3.89 (СОБР. СРЕЗНЕВСКИЙ, 35)¹³ ОТ XV в.

Това са 35 листа от Стишен пролог за зимното полугодие на църковната година (28 януари—24 февруари). Листовите са повредени силно от влагата, която на места е засегнала не само страничните полета, но и самия текст. Първите седем листа са унищожени наполовина от страната на подвързията. На много места мастилото е избледняло и текстът трудно се чете, а на други места той е засегнат от червеникави и тъмни петна, навярно от вино. Водните знаци на хартията са два вида: ножица и клещи.

Сегашното състояние на фрагмента е добро. Листовите са реставрирани грижливо и са подвързани стабилно, което ги прави удобни за работа. При подвързването е допусната грешка при местата на л. 29, 30, 31 и 32. Лист 29 е трябвало да заеме място след л. 30, за да може да се свърже по този начин край на стиха за Евстатий (15 февруари) с пролога за него, който започва на л. 29а. Лист 32 е трябвало да отиде пред л. 31, за да може по този начин да се свържат стихът и прологът за Маврикий (22 февруари). Това ще доведе до свързването на текста от пролога за Георги (21 февруари). Сега листовите са подвързани в следния ред: ... 29, 30, 31, 32, а трябва да се четат по следния начин: ... 30, 29, 32, 31,

В момента е трудно да се определят истинските размери на ръкописа, от който произлизат листовите, но ако се има предвид формата на по-цялостно запазените листове, може да се заключи, че страниците са имали добре оформен писмен блок: писмено поле 140/220 мм, по 28 реда, хубав среден полуустав с някои бързописни тенденции в начертанието на отделни букви. Писачът е имал склонност към калиграфски удължения на хастите в междуредовото пространство и долното поле — например при ж, ч, ъ, ѝ, ъ, ъ, з и др. Мастилото е кафеникаво и леко избледняло. Червенослов има в заглавията, инициалите и началните букви. При оформянето на някои букви е използвано и синьо мастило.

В текста широко е застъпена ѿ във всички позиции; по-рядко се явява широко о, ѿ, ѿ, ѿ — обикновено го намираме в начало на думи като: ѿтрѣкъ, ѿко, ѿчн, ѿчнма. Писачът употребява ѿ без строга система, но най-често преди гласни. Широко ѿ се пише без последователност, но винаги

¹³ Историческият очерк рукописного отделения библиотеки Академии наук. М.—Л., 1958, вып. 2, XIX—XX, 118—125.

В начална позиция в м. к. Среща се и африкатът *с* и *ф*. За диграфа *оу* има два знака — *оу* и *ѳ*.

Украса — средно големи неврязани инициали с киновар. Надредните знаци са редовни и правилни. Пунктуацията е обикновени точки и запетай, а в края на указанията, стиховете, пролозите и упоменанията има две точки и лъкатушна линия.

Правопис и език: двуеров и двуюсов (без йотация на юсовете). При употребата на **ъ** и **ь** се наблюдава правилото **ъ** да стои в предлозите (**въ**, **къ**, **съ**) и в средисловието (**въ**негда, **въ**спрѣмлетъ, **дръ**зновенію, **пръ**вѣе, **съ**вѣдѣнь, **съ**дръжа, **съ**ннѣ); има случай и на изясняване на **ъ** в **о** (**крѣ**пкъ); **ь** преобладава в краесловието (**бо**гъ, **бы**въ, **гра**дъ, **ко**нъ, **лю**бовъ, **ро**домъ, **се**мь, **телѣ**снымъ), но се среща и в средисловието (**благочѣ**стнымъ, **почѣ**те, **чѣ**стію).

В употребата на носовките е прокарано правилото при двете да се пише **ж** (**дѣтелнѣжъ**, **вѣдѣмѣнскѣжъ**, **точѣшѣжъ**). След гласни обикновено се пише **ж** (**выжъ**, **дшѣвныжъ**, **нмѣжъ**, **мнѣгожъ**, **Ннкомндѣжъ**, **оповѣдоушъ**, **неволѣжъ**, **пѣтврѣждашѣ**, но и **Апфѣа**, наред с **Апфѣа**, **прѣатн**). Има и случай на замяна на **ж** с **а** (**гнашѣатн са**, **краѣагальнаго**, **точѣшѣа**). След **ш** и **ж** се пише **ж** (**вышжъ**, **наоустншжъ**, **ѡсѣкошжъ**, **проповѣдашжъ**, **сѣставншжъ**, **лѣжжѣшмоу**, но и **сѣдрѣжѣа**); **н** и **ы**, **ѣ** и **е** стоят на етимологичните си места. Разколебана е употребата на африката **с** и епентетично **л** (**носѣ**, **кнасѣ**, **просѣ**, **дрѣузѣн**, **зѣмла**, **зѣмн**). Цялостната правописно-езикова характеристика свързва фрагмента с ръкописите, които са възникнали през средата или втората половина на XIV в. Произходът на листовите не е известен.

1. Съдържание

28 януари. На л. 1а се е запазила втората част на пролога за Яков постник (Яков Черноризец) от: . . . ^прѣны вѣратнѣ сѧ, [н себѣ вѣ гробѣ] [вѣ]вѣржѣ, вѣсѣкоѣ жесто[ко] [житѣ трѣпа]. Първите седем листа са унищожени наполовина от страната на подвързията.

29 януари. Стих и пролог (само първия ред) за седемте самосатски мъченици: Роман, Яков, Филотей, Иперхий, Авив, Юлиан и Паригорий.

3 февруари. На л. 2а е запазена част от пролога на Власий; стих и пролог за Азарий; стих за Павел Интимон, Клавдий, Събота сиропустна.

4 февруари. Стих и пролог за Исидор Пилусиот, Николай Студит, Авраамий; стих за Йоан и Теоктист, Ясим Чудотворец, Неделя сиропустна.

5 февруари. На л. 5а е запазена част от пролога за Теодулий от:
... стоаѣсть естъ поставиши, прѣидѣ н азѣ къ Х^{оу} твоемоу н Христѣаннѣ
бѣдѣ. Този лист завършва със стихове за Начало на четиридесетница.

6 февруари. Стих и пролог за Вукол, Лион, Фавстия и с нея Евиласий и Максим.

7 февруари. Стих и пролог за Партений, Лука, четирима протектори и трима слуги; стих за шест мъченика от Фригия и за Петър.

8 февруари. На л. 96: Мѣѣ то. Н. ПАМѢТЪ СѢГО ВЕЛКОМНѢКА ФЕВѢРА
ФЕВѢРЪ СЫНЪ СѢНОМЪ СТРАТНААТЪ. НЪЗВѢАНЪ ПОСѢЧЕНЪ БЫТИ БѢЖИИ ВОЕВѢДА. ТО-
ЧАЩѢА ВЪЗЪ ВЪ ВСѢМЪ ФЕВѢРОВѢЖЪ ѠСѢКОШЪ.

СЪНЪ БѢШЕ ВЪ ВРЕМѢНА АНКНѢИ ЦРѢВЪ РОДОМЪ СЫНЪ Ѡ СѢХАНТЪ. ЖИТИЕ
ЖЕ НМѢЖЪ ПРОТНѢЖЪ ПОНТОУ НРАКЛѢНСКОМУ. Н ДОБРОДѢШЕНЪ Н КРАСЕНЪ ВНДОМЪ
ТЕЛЕСНЫМЪ. Н КРЕПОКЪ СЫНЪ ВЪ СЛОВЕСѢ. ВЪСНЪ ЛЮБОВЬСТВОВАХЪ ЕГО ХОТАЩЕ ЛЮ-
БОВЬ ЕГО НАСЛАДНТИ. Ѡ СЕМѢ Н АНКНѢИ МНОГО ТЪЩААШЕ СѢ СЪ НМѢ БѢ-
СЕДОВАТИ. Н ЗАНЕЖЕ СЛЫША ВЪ ХРѢСТІАНѢНА ТОГО БЫТИ ГЛѢМЪ БОГЪ ГНА-
ШАТИ СѢ. ТѢМЪ ЖЕ Н НѢКЫЖЪ Ѡ ННКОМНДѢЖЪ ТОГО ВАЖЕ ЧИНА ПОСЛАВЪ. СЪ
ЧѢСТІЖЪ ПРИВЕСТИ МНКА ПОВЕЛѢ ВЪЗВРАТИТИ ЖЕ НХЪ БЛЖЕНЫНЪ ФЕВѢРЪ РЕКЪ КЪ
НМѢ ИАКО ПАЧЕ ПОБѢДѢТИ ЦРЮ СѢМО ПРІИТИ СЪ БОЛШИМИ СВОИМИ БОГЫ. АБѢ ЖЕ
ЦРЬ СЛЫШАВЪ НРАКЛѢЖЪ ПОНДѢ. СТЫМЪ ЖЕ ФЕВѢРЪ НОЩНЫМИ ЯВЛЕНИМИ Ѡ БѢ
ТОМУ ПОСЛАНЫМЪ ТОМУ БЫВШІМЪ. КЪ ДРЪЗНОВЕНІЮ Н ВѢСТРАШІЮ ТЪЩАЩЕН
ПОТВѢРЖАЩЕ. ВЪНЕГДА ЖЕ ОУВѢВЪ ИАКО ПРИВЛѢЖАЕТЪ СѢ АНКНѢИ ВЪЗБѢДЪ НА
КОНѢ ОУСРѢТЕ ЕГО Н ПОБѢВЪ ЕГО ЦРЬСКИНЪ ПОЧѢТЕ. ЦРЬ ЖЕ ВЪШЕ ВЪ ГРАДЪ МО-
ЛЫШЕ СѢГО ПОЖРѢТИ БОГОМЪ. ОНЪ ЖЕ НСПРОСИ НХЪ ЕЖЕ ВЪЗРѢДНТИ ПРЪВѢ
ВЪ ДОМѢ СВОЕМЪ. СЕГО РАДНЪ МНОГО МЖЧЕНЪ БЫВЪ. ПОСЛѢ ЖЕ ѠСѢКОШЪ
ГЛАВЪ ЕМОУ. ЧТНОЕ ЖЕ ТѢЛО ЕГО ПРЪВНЕСШЕ ПО ПОВѢДАНІЮ СѢГО. Н ПОЛОЖЕНО
БЫ ВЪ СѢХАНТѢ.

Стих и пролог за Захарий пророк; стих за Никифор; стих и пролог за Марфа и Мария — сестриници.

9 февруари. Стих и пролог за Никифор, Роман; общ стих и пролог за епископите Маркел, Филагрий и Панкратий; стих за Петър Дамаскин.

10 февруари. Стих и пролог за Харалампий; стих за Порфирий и трите жени, съсечени с Харалампий; стих и пролог за Енова, Валентина и Павла; стих за Анастасий.

11 февруари. Стих и пролог за Власий; стих за двама мъченици, загинали с Власий, Обретение мощите на Захарий; стих и пролог за Теодора царица; стих за Неделя на православие.

12 февруари. Стих и пролог за Мелентий, Мария, Антоний.

13 февруари. От пролога на Мартиниан е запазен краят от: ... глѣт же сѢ н о женаХЪ. иже сѢ горы сѢннде; стих и пролог за Акила и Прискила, Евлогий; стих за баща и син, разпнати.

14 февруари. Стих и пролог за Авксентий, Мароний; краят на пролога за Аврам от: ... н въ снХЪ просѢавъ царское възпрѣмлетъ. градъ же сѢ сѢ Палестински тогѢ тѢмѢМЪ МНОГИМИ Н БГОДЪХНОВЕНЫМИ МОУЧЕНИМИ. ... край: ... тѢЛО ЖЕ ЕГО ВЕЛКИЕ Н БЛГОЧЪСТНЫИ ЦРЬ ТѢМѢСѢ ВЪ КАРЫ СЪ ЧѢСТІЮ МНОГОЖЪ ѠСЛА (л. 20а).

15 февруари. Стих и пролог за Анисим, Манора, Евсевий.

16 февруари. Стих и пролог за Памфил, Марута, Флавиан.

17 февруари. Стих и пролог за Теодор Тирон, Мариомия, сестра на ап. Филип; стих за Авксентий; стих и пролог за Теострикт, намиране мощите на Мин; упоминание за Маркиан и Пулхерия.

18 февруари. Стих и пролог за Леонт; стих за Леонтий; стих и пролог за Агапий.

19 февруари. Стих и пролог за Максим, Теодор, Исихий.

20 февруари. На л. 27а: Мѣа тогѡ К. пама стѣхъ, Архїпа, Фнанмона. и Апфїж. оученнкн стго апла Павла.

Любан Архнпъ камене краєаглы[аг]о
Любе радн побенѣ бывъ каменїемъ.
Странж любашомоу фнанмоноу лачнжъ.
Ажжнымы женїемъ внемъ съ коватымъ.
Простершена земн бышж Апфїа.
Къ нвсн ен нмашн око срѣное: ~

л. 236 Сн бѣхж въ црѣво Нероново. оученнкн бышж стго апла Павла. праз-
ннкоу же бывшоу Артемн днѡу въ кѡласѣхъ еже е гра фргнѣнскы. н
снмъ славословїе боу прнносашнмъ въ црѣвн. нападше же на нн ндо-
слоужнтелїе. прочнмъ же бѣжовшнмъ. тѣчїж стынмъ нзоставшнмъ А н бышъ
н прнвѣденн || Андроканю. абїе внемъ вы Архнпъ н непокорса пожратн
ндолаѡ. въ ровъ до чрѣслъ вѣсaddenъ бывъ н каменїемъ побенѣ. прѣвѣе
ѡ отрокъ събоденъ. стын же Фнанмонъ н Апфїа разлнчно мжченн скон-
чашж са.

Стих за Садок; Стих и пролог за Висарион, Агатон.

21 февруари. Стих и пролог за Гимотей, Леонтий чудотворец, Ев-
статий, Георги.

22 февруари. Стих и пролог за Обретеніе мощите на Евгений,
Атанасий. Стих за Анфуса и двадесет слуги, за Синет; Стих и пролог
за Танасий и Лимен; пролог за Маврикий и седемдесет мъченици.

23 февруари. Стих и пролог за Поликарп, Йоан Антиох и др.;
стих за Горгония, сестра на Гр. Богослов; стих и пролог за Зе-
нон и др.

24 февруари. Текстът на фрагментите за тази дата се е запазил само
до... Дроузн стыве на второе обрѣтенїе (л. 35б), което се отнася до сти-
ховете за Намиране главата на Йоан Предтеча.

2. ФРАГМЕНТ № 24. З. 90 (СОБР. СРЕЗНЕВСКИЙ, 25) ОТ XV в.

Състои се от 17 листа от Стишен пролог за втората половина на лят-
ното полугодие на църковната година за дните от месеците: май — 1, 2, 4,
5, 22, 23; юни — 2, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 25, 26, 27; август — 18 и 19. На
л. 4б в долното поле е отбелязан крайт на колата: si, което показва, че от

16 кола се е запазила втората половина. На липсващите 15 коли вероятно е бил разположен съставът за месеците март и април. Почти всички листа са прокъсани и част от текста е повредена. Лист 1, 7 и 8 са запазени наполовина, а други са разкъсани от страната на подвързията.

Размерите на листовите са 270/190 мм с добре оформен писмен блок: писмено поле 140/215 мм, по 28 реда, хубав изискан полуустав с някои бързописни тенденции при начертанието на отделни букви. Мастилото е тъмнокафяво. В ръкописа широко е застъпена ω във всички позиции; порядко се среща σ — обикновено в началото на думите (окроплѣнѣмъ, отроци, оца), ї се употребява без строга система, но винаги пред гласни. Широко е се употребява в началото на думите вм. ѣ (ѣже, ѣго). Среща се африкатът з и ѣ (в имената). За диграфа ю има два знака — ю и Ѹ .

Украса — обикновени неголеми и невръзани инициали с киновар. Червенослов има в заглавията, инициалите, началните букви и някои указания. Писачът е употребил обикновени точки и запетаи, а в края на указанията, стиховете, пролозите и упоменанията има две точки и лъкатушна линия.

Правопис и език: двуеров и двуюсов (без йотация на юсовете). При употребата на ъ и ь има тенденцията ъ да се пише по-често в предлози и в началото на думите (въ, съ, къ, съжаленіе, въпадѣ, въса, прѣсѣхъ), но се среща и в краесловието (рекъ); ь се среща обикновено в края на думите, но го наблюдаваме и в началото и средата (лѣжнѣ, повѣстѣ, жѣстокъ, днѣ, прѣстн, въдавъ, тѣрьднн, дльгъ).

В употребата на носовките е прокарано същото правило както при предходния фрагмент: да се пише при двете ж пред а (прѣсѣащем, належаща, данжа, прочжа). След гласни обикновено се пише а (собоа, Кнріа, наказа, хартіа); след ш се пише ж (нзыдошж, дншж, сътворишж, но се среща и а (тъща); н и ы , ѣ и е се срещат на етимологичните си места. Не се наблюдава разколебана употреба на африката з и епентетично л . Данните в правописно-езиково и археографско отношение свързват фрагмента с ръкописите, които са създадени през втората половина на XIV в. от книжовниците от Търновската книжовна школа. Произходът на листовите засега е неизвестен.

2. Съдържание

1 май. На л. 1а започва прологът за Еремия от ... [възнимающе] прѣстн грѣба еѣго, Хапаніа, а [спндова] [оув]рачевает са. глагъ же іако [Алѣксандръ Македонскын] ... край: ... съ лежжщомъ при стѣн, и велнцѣн цркви: ~ стих за Вата, Исидор; пролог за Философ.

2 май. Стих и пролог за Пренасяне мощите на Атанасий Александрийски, Есперий и Зоя (само стиховете и първите три реда от пролога) до ... н Гетрадѣн женѣ еѣго. Л. 3 се оказа труден за разчитане и установяване.

4 май. На л. 4а края на пролога за Иларию; стих и пролог за Никифор Мидийски; упоменание за Атанасий Коринтски; стих за Ефродисий и др., Възпоменание за пренасяне мощите на Лазар и Мария Магдалена.

5 май. На л. 46 с червенослов само указанието: Мѣа то . ѿ . пама^т стѣа велнкомннцѣ [Ирина].

22 май. На л. 5а започва текст от пролога на Василиск от: ... бѣганю, вѣрѣти са. н стго прѣ собоа прѣставнѣ, рекъ немѣ безмнѣ н вѣса [безко]нечнѣн стокрадѣ; стих за Втория вселенски събор, Маркел, Кондрос, София.

23 май. На л. 5б е запазена само част от пролога за Михаил до: ... ако прѣстащоу блженномѣ прѣсѣащем его, невѣс // ...

2 юни. На л. 6а текстът се е запазил от: ... оцн нашего, Никѣфора патрѣарха Константинна гра, след което следват стиховете и прологът без последния ред: ... стѣ н вѣсѣхва[лннѣ аплѣ велнкнѣ, прѣже н чтноѣ его тѣло лежнѣ] (л. 6б).

4 юни. На л. 7а се е запазила само дясната половина на листа, на която е разположен прологът за София без началните 3 реда: ... н мѣн бѣвшн, шесто[рѣмѣ] [дѣтем]. пострѣ же сѣщѣа жнѣ[нскнх] [мѣлѣ]. [по]каза дѣло; Стихове за Йоан, Алоний, Мария и Марфа (части).

5 юни. На л. 8а е запазена част от стиховете за Евстатий, а текстът на пролога за Иларион е запазен до: ... (н тако воѣ). мннскн вѣдѣвш[нѣ], дондоше къ црѣу н рекоше] (л. 8б).

6 юни. На л. 9а текстът започва с: ... Кнрѣа, Валерѣа, н Маркѣа, и пролога с начало: Тѣа бѣхѣ ѿ гра, Кесарѣнскааго, Палестнны; пролог за Геласий; стих за Янувий знаменосец, Атал чудотворец, Фота.

7 юни. На л. 9б се е запазила само част (7 реда) от пролога за Теодот в края на листа: ... н па. црѣ[н] [снѣнѣншеѣ себе вѣдаѣ на хѣво исповѣданѣ]. Л. 10 се оказа труден за разчитане и установяване поради лошото състояние на текста.

13 юни. На л. 11а е запазена част от стиховете за Евлогий: ... вншнѣ^ѣ, жрѣбен вѣрѣте. съ ѿцем ѿвлогѣ блженнѣ: ~ стих за Стѣн тѣма, мѣннцн мѣмѣ, Диодор.

14 юни. Стих и пролог за Елисей; стих за Методий; стих и пролог за Кирил; стих за Юлита.

25 юни. На л. 12а се е запазил текстът от пролога за Февроний: ... прочѣа ннокы нзыдошѣ нз монастырѣ тѣщѣш[ѣ] [с]а вгонѣстн ѿ належашѣа съ съ[мрѣ]тн.

26 юни. Стих и пролог за Давид Солунски; стих за Руф, Йоан, Антион.

27 юни. Стих и пролог за Самсон. На л. 15а: Въ тѣ днѣ по вѣсть, сннѣсѣа, епкпа. ѿ ѿвагрѣа нѣкоемѣ фнлософѣ, прнча ѿ златѣ трнста антрь.

Въ Алѣксандрѣн, въ днн ѿсѣфнлѣвы. архіепкпъ Алѣксандрѣнскыи, фило-
софъ и бгѣлюбнвъ нменемъ сннесіе. нѣкто евагрѣа нменемъ философа же
того сѣ[ша], ѡбнчаемъ же елнна, и ненстово [нмж]ша ндѣлослѣженіе оупоз-
наваша. [іакож]е в ѡченіеѣ, любленннка емѣ сѣша [непре]стааше того на-
казѣа, тѣша, [ѡкоу]шае са. еже прѣложнтіи его кѣ бѣ[горазѣ]мїю. нже и
нѣк[огда] [сѣ]творн тог[о] [бытн] [х]рнстїаннна. и [того] [кр]стн сѣ вѣ[сѣмъ]
домомъ. ѡчаш[е] [ѡсѣдѣ]н ѡ вѣздаа[нїи]. ѡ ннцелюбыи и мѣ[тн]нн,
бѣ[шѣ] [бѣ] евагрѣе, нмѣен стѣжанїа многѣа. [н] [з]латѣ не мало. и то-
лко жестоко и не мѣтнвъ. прѣтворнтіи его вѣ жестоко [сн]цевы^м нравѣ.
еже в сѣжаленіе нѣ[коѣ] прѣтворнтіи его. и ннкако [вѣз]може. [еѣ]а же нѣ-
когда повченїю слово. вѣ[сѣ] прѣбѣнааго епкпа, ѡ кропленїемъ [вѣ]зѣжнжѣ.
ре кѣ немѣ азѣ ѡже свѣн[м]а рѣкама, раздѣтн хошѣа златѣ свое ннцїнмъ.
нже и ѡ хѣ сѣ вѣспрнѣмаа, са || мааго сторнцѣа. и іакоже ѡчншн ма
жнвѣта вѣчнааго вѣспрнѣтн мн. да аще по нстннѣ вѣсы. іако нстннж
глѣшн. прїмн златѣ трнста антрѣ. и положн свѣн запнсь на нсповѣданїе,
таковааго вѣспрнѣтїа. и раздѣн како хошѣшн. и вѣдѣна знатн нмамъ.
аще [сїа] вѣспрїмж іакоже ты ѡчншн. прнст[а]вшѣ же и епкпѣ на са. и
златѣ прнѣ[мъ] раздѣда. прнѣмъ же евагрѣе пнсь [его], и нмааше того вѣ
тѣрѣдннн. по [сѣмъ] [же] пожнть лѣхѣ нѣколннкаа, вѣп[аде] неѣжѣ и кѣ
концѣ дншж запѣвѣда свѣнмъ чѣ[домъ]. іако запнсанїе. х[артнїе] епкпѣ
[ннкомѣ] же вѣшѣ. да [вѣнегда] [дѣскою] вѣ грѣбѣ того покрытн, [хотѣ]ше
п[оїемш]е хартїа отрцн. сѣт[ворн]шж іакоже. запѣвѣдано^м и бѣше. и
[потрѣ]тїемъ днн іавн са евагрѣе, епкпѣ сн[не]сїю гла. прїндн гн епкпе
на грѣбѣ м[он] и прїмн свѣн запн. азѣ бо свѣн дѣлѣ [прн]ахѣ ѡ хѣ по
твоемѣ ѡбѣщанїю, не нмамъ ннкакова словеса. к тебѣ. и кѣ н[звѣ]стїю
твоемѣ, своѣа рѣкаа напнса[хѣ] к тебѣ вѣ данжамн хартїа. не [знаѣ]ше.
бо епкпъ іако погребѣнъ бѣ с ннмъ егѣвъ запнсь. и ѡтрѣ бывшѣ прнзва[вѣ]
отроко евагрѣево. . . .¹⁴

18 август. Стих и пролог за Флор и Лавѣр, Ерм и др.; стих за
Аолїи, чѣтнри пустннннцн.

19 август. Стих и пролог за Андрей стратилат; послѣднїят лнст
176 завѣршѣа с червенослов: Въ тѣже днѣ пама^т. стѣ^м мннѣ, Тнмоѣа,
бѣз стнхѣ и пролога, коїто са загубенн.

¹⁴ Дотук е запазен текстът на пролога.